

 ΝΕΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ	ΜΑΘΗΜΑ - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΗ ΥΛΗ	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ
	ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	ΜΑΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
	ΤΜΗΜΑ	
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	ΙΛΙΟΥ
	ΔΙΑΡΚΕΙΑ	3 Ώρες

ΚΕΙΜΕΝΟ 1^ο ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ

1^η Κανείς δε νομίζω ότι μπορεί να αμφισβητήσει ότι η ψυχαγωγία είναι ένα από τα ακανθώδη προβλήματα, που έχει να αντιμετωπίσει ο άνθρωπος στη ζωή του. Και η θέση, που θα πάρει απέναντι στο πρόβλημα αυτό, προοιωνίζει κατά κάποιον τρόπο την αξιολογική ποιότητα της ζωής. Γεννιέται όμως εύλογα το ερώτημα. Άραγε κάθε λογής ψυχαγωγία είναι ωφέλιμη; Η απάντηση στο ερώτημα αυτό δίνεται με βάση το χιαστό σχήμα: Όλα τα ευάρεστα δεν είναι ωφέλιμα και όλα τα ωφέλιμα δεν είναι ευάρεστα, είναι αρνητική.

2^η Το πρόβλημα αρχίζει από τη στιγμή που πρέπει κανείς να κάνει εκλογή ανάμεσα στα είδη ψυχαγωγίας. Η άλλη όψη του προβλήματος συνίσταται στην επιλογή του κριτηρίου με το οποίο θα κάνει την εκλογή του είδους της ψυχαγωγίας. Έτσι, λόγου χάρη παρατηρείται πολλές φορές ότι το κριτήριο εκλογής του είδους της ψυχαγωγίας μπορεί να είναι διαμετρικά αντίθετο ανάμεσα στους ανθρώπους. Γι' αυτό ένας μπορεί να προτιμάει μια συγκεκριμένη κατηγορία ψυχαγωγίας, ενώ ο δεύτερος να μην επιθυμεί αυτή και να προτιμάει άλλη που δεν επιθυμεί ο πρώτος.

3^η Οι γενεσιουργοί παράγοντες της ψυχαγωγίας είναι πολλοί και ποικίλοι, όπως παραδείγματος χάρη: το παιχνίδι, η μουσική, ο χορός, η εκδρομή, η διασκέδαση, η τέρψη στο θέαμα (θέατρο, κινηματογράφος, τηλεόραση, η απόλαυση κ.ά). Η ψυχαγωγία νομίζω ότι χάνει το νόημά της, που είναι η αγωγή της ψυχής, και γίνεται αργά αλλά σταθερά συντελεστής της ανθρώπινης κακοδαιμονίας, όταν με οποιοδήποτε είδος αυτής, προβάλλεται ασύστολα η γυμνότητα, υποθάλπεται

συγκεκριμένα η ανηθικότητα και διδάσκεται έμμεσα, όπως βεβαιώνουν το γεγονός αυτό αυτόχειρες ή εγκληματίες, η βία και το έγκλημα.

4^η Τον ίδιο κίνδυνο ψυχικής διαστροφής είτε σε μικρό είτε σε μεγάλο βαθμό, διατρέχει και ο νέος που δε θέλει να αποφύγει: α) τους άσεμνους ξενικούς χορούς, οι οποίοι εισήχθηκαν στην Ελλάδα μαζί με την έξαλλη μουσική, β) τις διασκεδαστικές συναθροίσεις που καταρρίπτουν στη συνείδηση του νέου το σεβασμό προς ό,τι είναι ιερό και όσιο, γ) τους ύποπτους εκείνους χώρους, όπου διακινούνται μυστικά κυκλώματα ναρκωτικών. Οι περισσότεροι από τους νέους της σημερινής εποχής δε θέλουν να έχουν εξάρτηση από την οικογένεια, καμία ηθική δέσμευση, κανένα περιορισμό στις ενέργειές τους. Γιατί οι ηθικοί αυτοί «χαλινοί» θεωρούνται απ' αυτούς οδυνηρή καταπίεση. Ας εξετάσουμε τώρα τι λέγει ο Carrel για τον άνθρωπο της εποχής μας, ο οποίος απορρίπτει την πειθαρχία που επιβάλλουν οι αιώνιοι ηθικοί κανόνες: «Οι περισσότεροι αρκεσθήκαμε στην αταξία και στο ξεχαρβάλωμα, που επακολουθούν την απόρριψη κάθε εμποδίου» (ΑΙ Carrel Σκέψεις για τον άνθρωπο και τη Ζωή σ. 42).

5^η Μια σημαντική, φρονώ, πτυχή του προβλήματος αυτού είναι η εξυγίανση των συντελεστών της ψυχαγωγίας. Αλλά η εξυγίανση αυτή αν μη τι άλλο είναι δυσχερής, διότι προσκρούει σε ποικίλα συμφέροντα και σε διάφορες προτιμήσεις. Ωστόσο, στο φλέγον αυτό θέμα, που λέγεται καλή ψυχαγωγία, θα μπορούσαν να συνεισφέρουν, έστω και λίγο, όλοι οι φορείς που ασκούν κάποιο μορφωτικό ή παιδαγωγικό έργο με τη σωστή ενημέρωση, την καθοδήγηση και το φωτεινό παράδειγμα «το οποίον», κατά τον ιερό Χρυσόστομο, «υπερέχει οποιασδήποτε ρητορικής τέχνης».

6^η Αληθινή, λοιπόν, είναι εκείνη η ψυχαγωγία, που συντελεί όχι στην κατάλυση των αξιών, στον εκμαυλισμό των ηθών και στην εξυγίανση των παθών, αλλά στην πραγματική τέρψη και ανακούφιση που εγγυώνται την αγνή χαρά και την αληθινή ευτυχία και διασφαλίζουν την ομαλή ζωή του ανθρώπου.

ΚΕΙΜΕΝΟ 2^ο ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ

Εισαγωγικό σημείωμα:

Ο Κλείτος Κύρου (1921-2006) υπήρξε μια ξεχωριστή ποιητική φυσιογνωμία της πρώτης μεταπολεμικής γενιάς. Το 1994 του απονεμήθηκε το Κρατικό Βραβείο Μετάφρασης για την τραγωδία του Σέλλεϋ «Οι Τσέντσι». Το 2005 η Ακαδημία Αθηνών του απένειμε για το σύνολο του ποιητικού του έργου το Βραβείο «Ουράνη». Ποιήματα του Κλείτου Κύρου έχουν μεταφραστεί στα γαλλικά, ιταλικά, ισπανικά, ρώσικα, πολωνικά, βουλγάρικα και αραβικά.

«Το κύκλωμα του χρόνου»

Τη μέρα που ανακαλύφτηκε ο χρόνος οι άνθρωποι
κούρδισαν τα ρολόγια κι άρχισαν να τον κυνηγούν.

Κι αποτιμήθηκε σε ψήγματα καταστροφής κι απόχτησε αξία
μυθικών πτηνών και χάθηκε απ' τον κόσμο η άνεση κι ο δισταγμός
και κανένας δεν εξουσίαζε το προσκεφάλι του
και δεν υπήρχε έστω και λίγος χρόνος για χαρά ή για λύπηση.
Μόνο σαν τροχοπεδούσε ο Μέγας Χρονοκράτορας
έτρεχες να φωλιάσεις στη μασχάλη του
να κλείσεις τα μάτια και να μεταμφιεστείς.

Κλείτος Κύρου, Εν όλω συγκομιδή

νέο φροντιστήριο

Ερωτήσεις:

A. Ο συντάκτης του Μη Λογοτεχνικού Κειμένου 1 διαπιστώνει την ύπαρξη ορισμένων ανασχετικών παραγόντων στην επιλογή της γνήσιας ψυχαγωγίας από τον σημερινό άνθρωπο. Ταυτόχρονα, επικεντρώνει την αναφορά του σε τρόπους ορθής αξιοποίησής της. Να παραθέσετε τις ιδέες του σε ένα κείμενο 70-80 λέξεων στηριζόμενοι στους άξονες που επισημάνθηκαν προηγουμένως.
(μονάδες 15)

B1. Να επαληθεύσετε ή να διαψεύσετε σύμφωνα με το Μη Λογοτεχνικό Κείμενο I τις παρακάτω διαπιστώσεις γράφοντας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη Σωστό, αν η πρόταση είναι σωστή, ή τη λέξη Λάθος, αν η πρόταση είναι λανθασμένη. Κατόπιν, τεκμηριώστε την επιλογή σας επιχειρώντας αναφορά στο αντίστοιχο κειμενικό απόσπασμα.
(μονάδες 10)

- I. Ο τρόπος αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου από τον σύγχρονο άνθρωπο αντικατοπτρίζει την ευρύτερη κοσμοαντίληψή του.
 - II. Η τάση του ανθρώπου να παρακάμπτει ηθικούς φραγμούς σχετίζεται με την ενδόμυχη επιθυμία που τους διακατέχει να βιώσουν-έστω και με τρόπο αλλοτριωτικό για τους ίδιους-την αυτονόμησή τους.
 - III. Οι σημερινοί νέοι βιώνουν την ανάγκη της υποστήριξής τους από τους αντίστοιχους φορείς κοινωνικοποίησής τους προκειμένου να προβαίνουν σε ορθές επιλογές.
 - IV. Ο συντάκτης πρεσβεύει την αντίληψη ότι το νόημα της ψυχαγωγίας δεν αλλοιώνεται όταν απορρέει από αυτήν ικανοποίηση ακόμη και αν ευτελίζονται οι ηθικές επιταγές κάθε κοινωνίας.
 - V. Η ουσιαστική ψυχαγωγική δράση, πέραν της ηθικής ικανοποίησης που εξασφαλίζει, συμβάλλει και στην πρόοδο του πολιτιστικού επιπέδου μιας κοινωνίας.
- (μονάδες 10)

B.2. Να προσδιορίσετε δύο μεθόδους ανάπτυξης που αξιοποιεί ο συντάκτης στην τέταρτη παράγραφο του Κειμένου 1. Να τεκμηριώσετε επαρκώς θεωρητικά την απάντησή σας πραγματοποιώντας τις αντίστοιχες κειμενικές αναφορές.
(μονάδες 8)

B.3. Προσδιορίστε τους λόγους για τους οποίους ο συντάκτης του μη λογοτεχνικού κειμένου I προβαίνει στην επιλογή των εξής σημείων στίξης:

- i. Ερωτηματικό στην πρώτη παράγραφο: Γεννιέται όμως εύλογα το ερώτημα. Άραγε κάθε λογής ψυχαγωγία είναι ωφέλιμη; (μονάδες 3)
- ii. Παρένθεση στην τρίτη παράγραφο: Οι γενεσιουργοί παράγοντες της ψυχαγωγίας είναι πολλοί και ποικίλοι, όπως παραδείγματος χάρη: το παιχνίδι, η μουσική, ο χορός, η εκδρομή, η διασκέδαση, η τέρψη στο θέαμα (θέατρο, κινηματογράφος, τηλεόραση, η απόλαυση κ.ά). (μονάδες 2)
- iii. Εισαγωγικά στην τέταρτη παράγραφο: Ας εξετάσουμε τώρα τι λέγει ο Carrel για τον άνθρωπο της εποχής μας, ο οποίος απορρίπτει την πειθαρχία που επιβάλλουν οι αιώνιοι ηθικοί κανόνες: «Οι περισσότεροι αρκεσθήκαμε στην αταξία και στο ξεχαρβάλωμα, που επακολουθούν την απόρριψη κάθε εμποδίου» (μονάδες 2)

Γ. Οι πληροφορίες που παρατίθενται στο ποίημα (Κείμενο 2^ο Λογοτεχνικό) που διαβάσατε σχετίζονται άμεσα με έναν τύπο καθημερινού βίου των ανθρώπων χαρακτηριζόμενο από την έννοια του χρόνου, ο οποίος «καταδυναστεύει» την ελευθερία των κινήσεών τους. Εάν ήταν εφικτή η αίσθηση της απαλλαγής από αυτήν την δεσμευτική πραγματικότητα για εσάς, σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι θα βελτιώνονταν η καθημερινότητά του βίου σας καθώς και οι διαπροσωπικές σας σχέσεις; Αναπτύξτε τις απόψεις σας σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων. (μονάδες 20)

Δ. Η ψυχαγωγία συνιστά μια δραστηριότητα πολλαπλώς εποικοδομητική για τον άνθρωπο του αιώνα που διανύουμε. Σε ένα κείμενο (300-350 λέξεων) που θα αναρτηθεί στην ηλεκτρονική εφημερίδα του σχολείου σας αναλύετε εκείνες τις επιπτώσεις που υφίσταται ο σημερινός άνθρωπος στον ψυχικό του διάκοσμο εξαιτίας της εσφαλμένης αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου του. Ποια είναι η ευθύνη που φέρει ο εκπαιδευτικός θεσμός προκειμένου να περιοριστεί δραστικά το νοσηρό αυτό φαινόμενο; Απαντήστε υποστηρίζοντας τεκμηριωμένα τις απόψεις σας. (μονάδες 30)